

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**Епідеміологічні дослідження в клінічній
медицині: досягнення та перспективи**

**Матеріали міжнародної науково-
практичної конференції
(3-4 жовтня, 2013 р. Харків, Україна)**

За редакцією Т. О. Чумаченко

Харків 2013

УДК 616-036.2:614.1:311.21(082)

ББК 51.9

Е 67

Епідеміологічні дослідження в клінічній медицині: досягнення та перспективи. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (3-4 жовтня, 2013 р. Харків, Україна) / під ред. Чумаченко Т.О. / Х: «Цифрова друкарня №1», – 2013. – 296 с.

ISBN 978-617-7017-78-2

У збірнику представлені теоретичні та практичні результати щодо методології та особливостей проведення епідеміологічних досліджень в клінічній медицині. Широко висвітлені медичні, етичні, економічні, юридичні, освітні аспекти проведення епідеміологічних досліджень, шляхи удосконалення організації проведення та підвищення якості і рівня доказовості епідеміологічних досліджень у різних галузях медицини (клінічних, медико-профілактичних, експериментально-теоретичних та ін.), використання математичних та інформаційних технологій, наукової інформації для прийняття обґрунтованих управленських рішень, проблеми викладання та підвищення обізнаності лікарів в питаннях проведення епідеміологічних досліджень та доказової медицини.

ISBN 978-617-7017-78-2

ББК 51.9

**Ministry of Health Organisation of Ukraine
Kharkiv National Medical University**

**Epidemiological Investigations in Clinical Medicine:
Achivments and Perspectives**

**Materials of International Scientific
and Practice Conference
(3-4 of October, 2013, Kharkiv, Ukraine)**

Ed. by T. Chumachenko

Kharkiv 2013

3

УДК 616-036.2:614.1:311.21(082)

ББК 51.9

Е 67

Epidemiological Investigations in Clinical Medicine: Achivments and Perspectives. Materials of International Scientific and Practice Conference (3-4 of October, 2013, Kharkiv, Ukraine) / Ed. by T. Chumachenko / Kharkiv, "Tscifrova drukarnya №1", – 2013. – 296 c. 2013

ISBN 978-617-7017-78-2

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО ПРОЦЕСУ РАБІЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сухорукова М. Ф., Орловська К.В.

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, просп. Леніна 4,
knmu.kharkov.ua

Сказ – це вірусна інфекція, що вражає людей і тварин, характеризується прогресуючим ураженням центральної нервової системи і є смертельною для людини.

Дана хвороба залишається постійною загрозою для людства. Тривала епізоотія природного типу в країнах Східної Європи впливає на епідемічну ситуацію в Україні, яка розцінюється як нестійка. Територія Харківської області є стаціонарно неблагополучною зі сказу.

Мета: оцінити вплив епізоотичного процесу сказу на стан показників зверненості населення за антирабічною допомогою.

Матеріали і методи. Проаналізовано захворюваність на сказ людей і тварин, зверненість населення за антирабічною допомогою у 2007-2012 рр. в Харківській області у порівнянні з українськими показниками.

Результати. За роки, що аналізуються, в Харківській області, як і в цілому по Україні, відмічається висока активність епізоотичного процесу.

Особливістю епізоотичного процесу є об'єднання ланцюгів природного та міського типу. В структурі захворілих тварин свійські складають від 53 % до 77,9 % (по Україні – від 53 до 66,1 %). Неприятливим фактом є зростання питомої ваги котів (з 33,6 % до 52,4 %), частка собак залишається стабільною (17,1 % - 26,0 %) Серед диких тварин сказ діагностовано переважно у лисиць (зменшилась з 39,4 % до 15,9 %), більшість яких була виловлена у населених пунктах. При профілактичному

відстрілі диких хижих тварин в природних умовах питома вага хворих особин на сказ за 6 років зменшилась в 10 разів (з 17,9 % до 1,8 %). За період спостереження зареєстровано 2 випадки серед кажанів, 1 – серед ссавців.

Осередки все більше набувають ознак міського типу без тенденції укорінення в крупних населених пунктах.

При тенденції в Україні до збільшення кількості осіб, які звернулись за антирабічною допомогою, в Харківській області кількість осіб, які постраждали від укусів тварин, продовжує знижуватися. З 2008 року показники звернення населення за антирабічною допомогою зменшилися з 239,7 до 195,1 на 100 тис. населення. Проте ці показники в Харківській області до 2012 року перевищували показники по Україні.

Основна кількість пошкоджень спричинена собаками (72,6 %), від котів постраждали 25 % потерпілих. Укушені дикими тваринами та синантропними гризунами склали до 1 % осіб.

Питома вага осіб, що отримали призначення на антирабічне лікування, залишається на рівні 12,1-14,5 % (по Україні 21,9-24,5 %). Зазначене обумовлено як кількістю осіб, що щеплювались з приводу укусів скаженими тваринами, так і стабільно високою питомою вагою осіб, які постраждали від безпритульних тварин. Внаслідок заборони законодавчими актами України знищення безпритульних тварин, частішають випадки їх нападу на людей. Постраждалі від укусів безпритульних собак складають 26,7 % (2007 р.) - 40,0 % (2010 р.) від тих, хто звернувся за антирабічною допомогою (по Україні їх частка складала 20,5 – 24,1 %).

Погіршити епідемічну ситуацію може недостатнє охоплення свійських тварин щепленнями проти сказу. Серед тварин, що нанесли укуси та мали власників, 44,3 % – 56,5 % особин не були щеплені.

У 2008 та 2010 роках реєструвались випадки гідрофобії у мешканців сільської місцевості, які були покусані власними собаками. За медичною допомогою з приводу укусу хворі не зверталися.

Висновки. Епізоотичний та епідемічний процеси сказу в Харківській області визначаються ознаками, що характерні також для України. Не виявлено зв'язку між активністю епізоотичного процесу та зверненням населення за медичною допомогою з приводу укусів, та призначенням антирабічного лікування.

Зростання захворюваності на сказ свійських тварин підвищує ризик захворювання людей гідрофобією та потребує активізації профілактичної роботи серед населення та якомога повного охоплення вакцинацією проти сказу свійських тварин.

СУЧАСНИЙ САЛЬМОНЕЛЬОЗ У ДІТЕЙ: КЛІНІКО-ЕТІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Татаркіна А.М., Колійченко Т.С., Білоконова Л.А., Онопко Н.В.,
Шевченко Н.М., Астапова В.В., Шапорна Л.А., Кузнєцова В.М.

Харківський національний медичний університет,
Обласна дитяча інфекційна клінічна лікарня,
м. Харків

Сальмонельоз посідає вагомe місце у структурі гострих кишкових інфекцій як у дітей, так і дорослих, чим зберігає свою актуальність. Моніторювання сальмонельозної інфекції за останні роки в умовах спеціалізованого інфекційного дитячого стаціонару встановило еволюцію етіологічної структури та клінічних проявів хвороби. З середини 80-х років поступово на зміну домінуючим штамам *S. typhimurium* прийшли *S. enteritidis*. Їх питома вага збільшилась з 14,7%–42,3% у 1990–1995 рр. до 92,8%–98,8% у 2003 – 2013 рр.

Мета. З метою визначення особливостей клінічних проявів та перебігу сальмонельозу *enteritidis* був проведений порівняльний